

AGNES
Školní časopis
ZŠ Anežky České,
Ústí nad Labem
Ročník 2020
Číslo 10

Perníčky | Náplast slaví | Vánoční příběhy
Pohádky | Mikuláš na Anežce a mnohem více

Obsah

- 3 Sváteční perníčky
- 4 Náplast slaví!
- 5 Co já musela zachraňovat
- 6 Adventní soutěž
Sběr mobilních telefonů
- 7 Vitamíny
- 8 Vánoční příběhy
- 10 Proč jsou vločky bílé?
- 11 Proč stromeček voní?
- 12 Mikuláš byl i na Anežce
- 14 Do nového roku plni
- 15 Úkol a výzva na leden

Agnes je latinsky Anežka.
Koncovka -gnes také odkazuje
na řecké gnósis (poznání).

AGNES, školní časopis Základní
školy Ústí nad Labem, Anežky
České 702/17, p. o., vychází ne-
pravidelně

Redakční rada:

Mgr. Kateřina Suchá

(sucha@zsanceske-ul.cz)

Mgr. Jan Musil

(musil@zsanceske-ul.cz)

Redakce si vyhrazuje možnost
příspěvků podle potřeby krátit a
upravovat.

S vůni vanilky

V předvánočním týdnu mívám hodně napilno, protože obvykle nechávám všechno na poslední chvíli. Pozor, že by změna?! Do Vánoc zbývá ještě několik dní a já odpočívám, listuji knížkami a ochutnávám cukroví. Jak je to možné? To máte tak, když někdo, nebo něco změní vaše plány, mohou se dít věci, najednou máte čas tak trochu zpomalit, zamyslet se, zasnít... Jaké bývaly Vánoce, když jsem byla malá holka a nedočkavě vyhlížela Ježíška? Bílé, pohádkové a vanilkové.

Bílé - narodila jsem se v malém městečku v Podkrkonoší, takže jsem o vánočních prázdninách lyžovala na sjezdovkách v Peci pod Sněžkou, nebo sáňkovala na kopci u lesa, případně se pokoušela udržet na bruslích na zamrzlém rybníku, piruety mi moc nešly, mnohem snazší bylo opírat se o hokejku v brance.

Pohádkové – asi jsem zas tak moc nevyrostla, dodneška mě umí pohádky očarovat a já stále věřím na dobré konce už v té chvíli, kdy něco špatně začíná.

Vanilkové – vůbec ne kvůli zmrzlině nebo pudinku, i když obojí miluju, ale kvůli babiččiny vanilkovým rohlíčkům. Jak ty voněly a chutnaly, nevím, co jsem vdechovala dřív, jestli jejich vůni nebo chuť.

Už mi není pět ani deset, už jsem velká holka a taky maminka a tak vím, že Vánoce začínají mnohem dřív. Dokonce, ještě před tím, než mají rybáři výlov vánočních kaprů z rybníků, nebo se v objeví ve výkladních skříních obchodních domů první vánoční ozdoby a světýlka. Sice není tak snadné, vpravit se do vánoční nálady v červenci, když kvetou růže a po zahradě poletují nad levandulí motýli. Kde ji v té chvíli vzít, tu vánoční náladu, když si tak nějak nemohu vzpomenout, jak vlastně vypadá rampouch? Jenže pak to přijde – úroda jahod, malin, ostružin, rybízu a meruněk, višniček. Co děti rovnou nesní nebo tím neozdobím letní koláče, tak z toho uvařím marmeládu. A když pak rovnám na poličky ve spíži jednu skleničku marmelády vedle druhé – jahodová, malinová, ostružinová, rybízová, meruňková, višňová, vím, že jsem ve Vánocích až po uši. Především budu muset napéct linecké cukroví. Je to taková jemná, fajnová práce, kdekdo si však myslí, že péct vánoční cukroví je lehké, jenže zkuste to, aby chutnalo jako doma!

Ano, takhle začínají Vánoce. A jak končí, to víte sami: tak, že ležíte na gauči a poprvé v roce beze spěchu a v pohodě listujete v knížkách. Aha, v tom případě ty moje právě začínají, i když jsem ty knížky nenašla pod vánočním stromečkem, ale vytáhla je z knihovny, kde na mě posledních pár měsíců trpělivě čekaly. (Doufám, že další budou 24. 12. alespoň v jedné dárkové tašce, ještě lepší by byla krabice – je větší.)

Vanilkové rohlíčky jsem podle receptu od babičky napekla už na Mikuláše, stejně jako perníčky, linecké a ještě několik dalších druhů cukroví – vanilkou jsem rozhodně nešetřila a moje letní zásoby marmelády se také značně ztenčily, ale na palačinky až do prázdnin určitě vystačí. Měla jsem šikovné pomocníky, tak to šlo ráz na ráz a obešlo se to bez úrazů a tentokrát i náplast zůstala v lékárnice. O pohádky nemám strach, jsou jich plné knížky, všechny televizní i rozhlasové stanice je zařadily do svých programů. Nakonec pohádky umíme vyprávět všichni. Nevěříte, tak to si určitě přečtěte další stránky, hned se o tom přesvědčíte.

Vzhledem k tomu, že netuším, jestli ty letošní Vánoce budou bílé, protože předpovědi meteorologů jsou různé, tak pro jistotu napíšu dopis Ježíškovi, nejspíš ho příjemně překvapím, protože mám jen tři přání – bílé, pohádkové a vanilkové.

Sváteční perníčky

V předvánočním čase přichází ve většině českých domácností ke slovu pečení perníčků. Někdo má schovaný recept po babičce, jiní se pouštějí do hledání předpisů na nejchutnější či nejměkčí perníčky. Já osobně perníčky už nějakou dobu pečů a dělám to ráda, proto mě docela zajímala jejich historie. Pokud máte chuť si to letos také zkusit, určitě si pozorně přečtete následující řádky.

Z minulosti víme, že tento druh medového pečiva se peklo během celého roku a nebyl spojen jen s Vánocemi. Sladkostí tehdy nebylo tolik a není divu, že stánky s perníky

patřily na poutích k těm nejoblíbenějším. První zmínka o perníkářích na českém území je z roku 1335, kdy prodávali své výrobky na posvícení

v Trutnově. Perníkářský mistr či tovaryš se nejdříve pomodlil ke sv. Ambroži či Markovi (oba jsou uváděni jako patroni per-

níkářského cechu) a dal se do díla. Zadělávalo se pět druhů těst a nejprve se vařil vorkauf, polotovar z medu, který se pak ukládal do dřevěných beden i na několik měsíců, z nichž se pak dobýval nožem, či sekerou. Ostatní suroviny se do základu přidávaly až před pečením. Říká se dokonce, že perníkářským dcerám se pekly na svatbu perníky z těsta, které bylo zaděláno při jejich narození.

My, následovníci těchto starých mistrů cechu perníkářského bychom si měli dát pozor zejména při vybírání surovin, které patřily do základního vorkaufu – to znamená kvalitní med, mouka a prvotřídní koření. Koření, přidávané tradičně do perníkového těsta, má totiž blahodárný účinek na naše tělo. Můžeme si tedy z perníčků udělat takový malý lék, šitý přímo nám na míru. Já používám i pravou vanilku a cejlonskou skořici, na výsledné

chuti je to hodně znát.

Dříve se perníkové recepty tajily, předávaly se z generace na generaci, či z mistra odstupujícího na mistra nového, a právě koření a sušené bylinky hrály hlavní roli v tom, co výrobky jednotlivých perníkářů od sebe odlišovalo. Z desítek druhů, které se do těsta dávaly, jsou nejčastěji uváděny: badyán, skořice, hřebíček, zázvor, koriandr, kardamom, anýz, fenykl, nové koření, muškátový květ a někdy i pepř (z latinského názvu piper se perníkářům říkalo artopiperisté a samotný název perní-

ky, původně pepříky odkazuje ke staročeskému slovu perný, tj. kořeněný).

Jestliže vás od pečení perníků odrazuje velké množství receptů, ve kterém se nevyznáte, mám malou nápovědu. To, o jaký druh perníčků se jedná, tedy jestli jsou to ty, které po upečení

ztvrdnout a musí se pak nechat čtrnáct dní odležet, nebo jsou měkké hned po upečení, nám napoví poměr „suchých“ a „tekutých“ ingrediencí. Pokud máte recept s větším množstvím těch tekutých, půjde o měkké perníčky. Důležitá je také doba pečení. K větší vlácnosti pomůže i přidání trošky povidel, marmelády, či žloutku navíc. Při znalosti toho, co jednotlivé ingredience v těstu dělají, můžete značně improvizovat a objevovat nové způsoby, jak perníčky dostat zpátky na náš stůl. Je totiž jasné, že tahle s láskou dělaná dobrota, si s naším tělem rozumí mnohem lépe, než většina ostatních sladkostí, které běžně konzumujeme.

Když vnoříte ruce do voňavého těsta, když se celý byt provoní krásnou medovou a kořeněnou vůní, když se perníkové dílo povede, tehdy pochopíte, že tohle řemeslo musí přežít i do budoucna.

Náplast slaví!

Josefína Dicksonová byla mladá dáma, která měla krátce po svatbě. Její manžel Earl zářil štěstím a nejraději by ji na ruku nosil. O to víc ho trápilo, když zjistil, že je trošku nešikovná hospodyňka. Teprve po svatbě se totiž začala učit vařit a starat o domácnost.

Často se pak stávalo, že po návratu z práce čekala na Earla nešťastná manželka—tu s popálenou rukou, tu s nějakou řeznou rankou na prstu. Manžel ji pokaždé uklidnil a ruku jí obvázal gázou nebo pruhem plátna. Obvazy ale Josefíně sjížděly a způsobovaly tak další zranění. A tak si zamilovaný Earl začal lámat hlavu, co s tím bude dělat. To bylo roku **1920**.

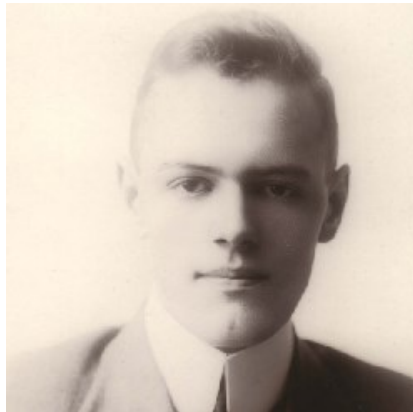
Novomanželé žili v americkém New Jersey na východě Spojených států amerických. Earl pracoval jako nákupčí bavlny pro firmu Johnson & Johnson. Tahle značka je dodnes celosvětově známá: dodnes vyrábí nejrůznější hygienické potřeby a léky. Pojďme zpátky k Earlovi.

Zamilovaného mladíka napadlo geniální řešení: vzal lepicí pásku a nalepil na ni proužek obyčejné gázy! A náplast, která kryje ranku a zároveň nepadá a drží na svém místě byla na světě!

Earl původně vyráběl každou náplast zvlášť. Josefína spotřeba byla poměrně velká, a tak bylo třeba vymyslet praktičtější způsob. Earla napadlo vzít širší roli pásky, doprostřed nalepit gázu a překrýt ji pevnou látkou, aby se nelepila k sobě. Jednotlivé proužky stačilo odstříhávat podle potřeby.

Informace o Earlově vynálezu se brzy dostala k Jamesi W. Johnsonovi, spoluzakladateli a majiteli společnosti, ve které Earl pracoval. Tomu se nápad natolik zalíbil, že v roce 1924 spustil výrobu zdravotnické pásky ve velkém.

Tyto první a navíc ručně vyráběné náplasti byly propadákem. Majitelé přemýšleli, jak dostat vpravdě geniální vynález Earla Dicksona ke každému obyvateli v USA.

Mladý Earl Dickson

První balení náplasti

Popularitu si získala náplast a ž poté, co firma bratrů Johnsonových přibrala náplasti do krabičky první pomoci amerických skautů. Dnes bychom to označili za skvělou reklamu.

Během druhé světové války se pak náplast jako jednoduchá a velmi účinná zdravotnická pomůcka objevila v Evropě a našla si cestu do většiny domácností.

Dnes známe tisíc a jednu podobu náplasti, dokonce si můžeme vybrat, zda chceme poraněný prst zalepit klasickou, hnědou či bílou náplastí, nebo zvolíme barevný potisk anebo rovnou nějakou obrázkovou. Mimochodem, obrázkové a barevné náplasti se objevují už v roce 1951!

π

Skautská KáPéZetka s náplastmi (1930)

A co ty?

Umíš ošetřit běžná zranění, ke kterým může dojít během vánočních příprav při pečení či úklidu?

Co já musela zachraňovat...

Zdravím, máte chvíli času? Chtěla bych vám vyprávět svůj příběh. Možná vám to nebude připadat bůh ví jak, ale já mám prostě nutkavou potřebu říct, jak to se mnou vlastně je.

Byla jsem vyrobena, myslím, před dvěma, možná třemi lety. Ano, slyšíte dobře. Byla jsem vyrobena. Ve svém životě...pokud se tak dá nazvat, když mě vlastně vyrobili v továrně. Trochu smutné, co? Určitě to znáte a také jste nad tím mnohokrát přemýšleli a říkali si: „V příštím životě bych chtěla(a) být...“ Tak já jsem si vždycky říkala, že bych chtěla být kočka v nějaké hodné, milující rodině. Jak jsem si tak stihla všimnout, kočky většinu dne prospí a já spánek miluji! Nicméně, tohle mé přání se mi nesplnilo. Možná někdy příště. Já vím, protahuji to, ale teď už se pohodlně usadte. Může se totiž stát, že upadnete, až se budete smíchy lámat v pase.

Ve svém životě jsem—NÁPLAST. Jo, jo—k popukání, ale no tak se všichni uklidníme. Nejsem jen tak ledajaká náplast, ale o tom za chvíli. Má úplně první vzpomínka je, jak si to šinu po páse. Všude samé neznámé věci, nějaké kabely a občas člověk. A jak tak jedu, zatáčka vpravo, zatáčka vlevo—ted' to vidím: pár metrů přede mnou ostrý lesklý předmět. První, co mě zaujalo, byl ten pravidelný pohyb. Nahoru, dolů a stále dokola. A ten zvuk, ten šílený zvuk, jak v rychlosti vzduch sviští okolo ostří. Kdyby to šlo, mohla bych říct, že jsem se roztrásla strachy. Jediné, co jsem ale mohla dělat, bylo ležet a třeštit svá pomyslná očka. Tak a je to tady. Zatnout zuby...a nic.

No co koukáte? Jsem přeci náplast, pamatujete? Největší výhoda toho být náplastí je to, že nemáte nervy. Ano, správně. Nemít nervy znamená, že vás nikdy nic nebolí. Super! A navíc to ostří způsobilo, že jsem se osamostatnila. Jako když se po skončení školy odstěhujete od rodičů. V mém případě to bylo oddělení se od velkého pruhu náplastí. Stal se ze mě samostatný jedinec, byť úplně malinkatý. Pak už to šlo rychle. Šup, šup, šup a byla jsem v krabici. Tma.

Visela jsem v lékárně na stojanu, k mé smůle úplně vzadu. No nic, alespoň se můžu zasnít. Joo, to mě baví. Nic jiného stejně dělat nemůžu. Já vím, neměla bych být nevďěčná, ale když má jeden moc

času na přemýšlení, z hezkých věcí začne vymýšlet věci méně hezké, horší a ještě horší, až skončí u hororu. Já začala tím, že jsem se viděla jako pěkná, barvená náplast s dětskými obrázky. Maminka mě nalepí malé holčice na kolínko, které není vlastně ani odřené, ale znáte děti—hned chtějí všechno lepit.

Pak následovala představa, že jsem voděodolná náplast a nějaký puberták si mě nalepí na odřenou patu a vlezl se mnou do moře. Víte, jak to musí pálit?! Ne jeho, mě! Víím, že nemám oči, ale představit jsem si to uměla naprosto živě.

V další mé fázi ze mě vystřihovali mašličky a snažili se mnou dát k sobě dva kusy rozšklebené kůže. Brrr, jako by to nemohli rovnou zašít, amatéři...

K hororové části jsem se naštěstí už nestačila dostat, protože na mě konečně přišla řada. Ano, ano, ANOOO!

Byla jsem koupěna. Jupí jej! Koupil si mě docela fešák a to mě potěšilo, protože jsem TA náplast a cítím se být ženská. Přinesl si mě domů a vyndal z krabičky spolu s návodem k použití. V tu chvíli mi blesklo hlavou: proč je, ksakru, k náplastem přidán návod???

Během pár okamžiků mi to bylo objasněno. Slyším, jak si fešák čte polohlasem: „*Nikotinovou náplast nalepte...*“ Dál už jsem nevnímala nic. No chápete to?

Závěrem vám ale musím říct, že to nakonec taková hrůza nebyla. Stali se z nás dobří kámoši a pomohla jsem mu od jeho nejhorší závislosti. No, kdo se tím může pochlubit, hm? Nic moc se ode mě neočekávalo, byla jsem pěkně nalepená na jeho svalnatém rameni a měla jsem čas snít o tom, jak v příštím životě ze mě bude krásná, vypasená kočka, co většinu dne prospí. Mňau.

Barbora Tanciková, 9.B

Adventní soutěž

V tuto chvíli již máme po adventu, pravděpodobně máme také rozbalené dárky, zmáháme cukroví či první kilometry zdravotních procházek z nastalém zimním období (zimním pochopitelně podle kalendáře, neb sněhu nám zatím dopřáno nebylo).

Je asi ten pravý čas na vyhodnocení naší soutěže, kterou jsme vyhlásili v listopadovém čísle.

V kategorii rodiče jsme se rozhodli vyhlásit jako nejhezčí adventní věnec **paní Chaloupkové**.

Mezi třídami pak byl veden lýtý boj fotografií mezi sebou. Nakonec jsme vybrali **třidu IV.A**, která s paní učitelkou Waldsteinovou vytvořila stromeček i adventní kalendář. Výhry doručíme podle možností v lednu.

π

Vánoční stromeček IV.A

Adventní věnec paní Chaloupkové

Adventní kalendář IV.A

Sběr mobilních telefonů

Vážení rodiče, milé děti, ač se to zdá neuvěřitelné, pokračujeme ve sběrové sezóně. První dva týdny v lednu, **od 4. do 15. ledna**, vyhlašujeme soutěž ve sběru mobilních telefonů. V čase 7:30-7:55 hod. bude v prostoru vestibulu školy přítomen pan učitel Musil, který bude mobilní telefony vybírat.

Vybrané mobilní telefony budou dále postoupeny k **recyklaci** a recyklační společnost navíc přidá za každý mobilní telefon 10 Kč na charitativní programy po celé České republice. 😊

π

Vitamíny: nejsou jenom z hlíny

Co to vlastně je vitamín? Kde je najdeme? Potřebujeme je ke svému životu? To je pár otázek, která nás možná napadají a určitě i další.

Pojďme si některé vitamíny představit a říci si, kde je najdeme.

Vitamíny jsou pro náš organismus nezbytné látky a patří k základním živinám, které by měly být součástí naší vyvážené a pestré stravy, protože si je naše tělo neumí vytvořit samo. Více vitamínů naše očekává a hlavně potřebuje v období růstu, v období nemoci, nebo při vyšší zátěži našeho těla.

V následné tabulce si představíme některé vitamíny, jejich zdroj, význam a také možné důsledky nedostatku daného vitamínu.

VITAMÍN	ZDROJE	VÝZNAM	PROJEV NEDOSTATKU
A	Zelenina – špenát, mrkev, mléko	Správná funkce sliznic a sítnice	Šeroslepost, suchá kůže
D	Rybí tuk, máslo Částečně vzniká v kůži působením sluníčka – UV záření	Správný růst a vývoj kostí	Měknutí kostí
E	Mléko, vejce, listová zelenina	Správná funkce pohlavních orgánů	Špatná tvorba pohlavních hormonů
K	Zelené části rostlin – špenát, kapusta	Správné vlastnosti krve	Porucha srážlivosti krve
C	Zelenina, ovoce, brambory	Odolnosti proti nachlazení, proti krvácení	Snížení obranyschopnosti těla, únava, krvácení dásní
B1	Obilí, luštěniny, kvasnice	při přeměně látek v těle	záněty nervů, únava, úbytek svalů
B2	Mléko, vejce, obilí	při přeměnách látek v těle	poškození sliznic (bolavé ústní koutky)
B6	obilí, maso, mléko, luštěniny	při přeměnách látek v těle	při přeměnách látek v těle
B12	vnitřnosti, maso	při přeměnách látek v těle, krvetvorba	záněty sliznic, poruchy krvetvorby

V období nedostatku přírodních zdrojů, jako jsou ovoce a zelenina, můžeme jejich příjem doplnit uměle vyrobenými doplňky, které můžeme zakoupit v lékárnách. Některé z nich jsou přímo určeny pro děti, pro ženy i muže, nebo do konce i pro babičky a dědečky. V tomto podzimním a zimním období jsou pro naši imunitu vitamíny velice důležité, abychom vydrželi zdraví a plni síly a energie.

Mgr. Petra Peresoljaková

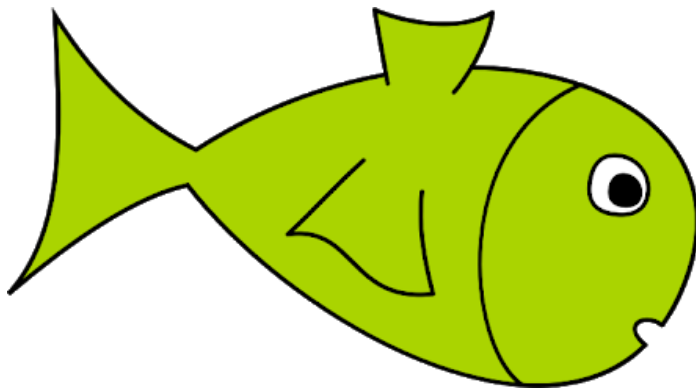
Vánoční příběhy

Stává se takovou naší prosincovou tradicí, že se kolem Vánoc tak trochu zasníme a necháme naše myšlenky proudit skrytými adventními, svátečními a vůbec zimními kouty našich hlaviček. A vycházejí nám z toho vánoční příběhy...

KAPR FERDA

Karla Lokšanová, 7. A

Už je zima, mrzne a padá sníh. Brzy budou Vánoce. Začíná kapří sezóna. To znamená, že si ryby budou muset dávat pozor na háčky prutů a sítě, aby je nikdo nechytil a neusmažil k sváteční večeři.

Kromě ostatních ryb, žil v rybníku i kapr Ferda. Ferda se ze studené vody nachladil a chytil rýmu. Stále kýchal, kašlal a dělal bubliny. Rozhodl se tedy, že doplave do nedaleké kapří lékárny pro léky.

Jak rychle plaval, nedával pozor, nevšiml si rybářů a zachytil se o háček prutu rybáře Pepy. Ferda nejdříve nevěděl co se děje a jen tak sebou plácal. Po chvíli si všiml, že je ve vaně u rybáře doma. Byl vystrašený, vůbec netušil, co bude dál. Rybář Pepa si všiml kaprova divného chování a pšikání. Vzal ho tedy zpět k rybníku, a protože se mu ho zželelo a pustil ho zpátky.

Ferda se brzy uzdravil a už věděl, že musí dávat pozor i když pospíchá. Našel si kapřici a s ní měl spoustu kapříků, kterým vždy před spaním vyprávěl svůj příběh.

SÁŇKY

Eva Derflerová, 7. A

„Měsíc do Vánoc! Už se těším!“ vykřikovala jsem. Babička jen smutně dodala: „Kéž by tak bylo sněhu, jak za našich časů.“ Sněhu skutečně příliš nebylo, ale na sáňkování to stačilo a tak jsme toho odpoledne vysadili babičku s maminkou u nákupního centra a jen sami dva – já a tatínek, vyrazili k lesu.

Tatka už to měl všechno dobře vymyšlené, z kufru auta vytáhl sáňky a dokonce mi vyznačil dráhu. Byla to zábava. „Koukej, jak rychle jedu!“, volala jsem na něj, když se mě snažil marně doběhnout. Ale

najednou – BUM, narazila jsem do stromu, a protože jsem jela oběma nohama dopředu, zlomila jsem si je. Potom si toho už moc nepamatuju, snad jen, jak mě tatínek nese a cestu sanitkou.

Když se to dozvěděla babička, tak se na tatínka rozzlobila a poté, co to řekla mamince, tak se taťka

snažil honem rychle někam schovat. Dostala jsem sádku a taky vozíček, doktoři se obávali, zda budu vůbec ještě někdy chodit. Za týden mě pustili domů, ale tam se ke mně všichni chovali úplně jinak. Sestra se o mě bála,

jako kdybych snad spadla ze střechy. Maminka se poprvé modlila a tatínek raději jen tiše jedl čokoládu v koutě. Jen můj bratr byl z mého vozíku nadšený, zaujal ho především po technické stránce, a tak začal hned navrhovat a malovat další modely, všechny vozíčky vypadaly jako auta. Babička se mě

snažila nějak zabavit a tak jsme společně malovaly obrázky, vyráběly přáníčka, pletly a šily.

Každý den jsem si dala čokoládu z adventního kalendáře, čokolády najednou došly, bylo ráno 24. prosince, všichni zdobili vánoční stromeček a já už dokázala vstát ze svého pojízdného křesla a mohla jsem tak na jednu z větvíček pověsit i svou vánoční hvězdu. Úplně nejlepší však bylo, že jsem večer dostala od Ježíška ty nejvíc super sáňe. V lednu se ze mě stala mistryně v sáňkování, v okolí našeho bydliště nebylo místo, které bych nesjela a všichni mě přitom povzbuzovali.

ZLOMENÝ SOBÍ PAROH

Vojtěch Janečko, 7. A

Kdesi na severním pólu žije Santa se skřítky a soby. Každý rok touto dobou se připravuje na rozvoz dárků pro děti po celém světě.

Skřítkové měli trochu zpoždění a ještě dokončovali svojí práci s výrobou hraček, a tak si Santa zatím připravoval svoje saně se soby. Aby mu to šlo lépe, tak si udělal něco dobrého k pití, byl to horký punč. “Dám si punčík, aby se mi práce dařila,” povídá a usmívá se na soby.

Jenže mezitím co čistil sáně, sob jménem Rudolf, mu ten horký punč vypil. Nejen, že si opažil jazyk, ale zamotaly se mu tak nohy, že hlavou narazil do sání udělal do nich díru a přitom si zlomil paroh. “Auu, to to bolí, to to bolí,” naříkal Rudolf. “Co jsi to vyvedl!” Zakřičel Santa a běžel mu hned na pomoc. Podal sobovi studenou vodu a ošetřil mu paroh. “Já už to nikdy neudělám,” sliboval Rudolf. Santa se pousmál a odpustil mu a díru v saních opravil.

Rudolfovi bylo po punči tak špatně a navíc ho bolel zlomený paroh tolik, že se ponaučil a už to nikdy neudělal. Do Vánoc chybělo pár dnů, a tak mu ten paroh stačil i dorůst.

ANDĚLOVA NEŠŤASTNÁ NEHODA

Marcela Sinuová, 5.B

„Už se nám blíží svátek Mikuláše,” povídá čert. Anděllice tedy zavolala Mikulášovi a upozornila ho, že už zítra by měl být připraven na cestu. Čert s Mikulášem nabalili dětem dobroty, když jich určitě spousta byla tak hodná. Anděllice pak sbalila všechno ostatní.

Čert zabušil na první dveře, otevřel jim malý chlapec a tak mohli všichni vstoupit do osvětlené místnosti. Čert se zeptal maminky, zda chlapec byl hodný a zarachotil řetězy. Chlapec se potichoučku přiznal, že ne vždycky se mu povedlo být hodným a poslušným, tak raději všem třem odříkal básničku. To aby si nadílku zasloužil.

Pak se to stalo! Když byl chlapec obdarován, podě-

koval a otevřel naší trojici dveře—přeci jen jim zbývalo obejít ještě všechny domy ve městě. Jak ale odcházel Mikuláš, čert za ním rychle zabouchnul dveře, jenže v nich ještě stála anděllice! Skříplo se jí ve dveřích křídlo a anděllice začala plakat bolestí a starostí, jestli nemá křídlo náhodou zlomené. Naštěstí chlapec při kapání andělských slz za dveřmi pospíšil s otevřením a tak naši andělci vysvobodil. Křídlo i další nadílka byly zachráněny a celý sváteční večer mohl pokračovat.

Proč jsou sněhové vločky bílé?

Když je zima jen podle data v kalendáři a dokonce ani Martin nepřišel na bílém koni, ale jenom na kole. Sluníčku dochází síla, dny jsou šedivé a velmi krátké, občas mrzne, občas prší nebo je mlhavo ... zkrátka takové nanicovaté počasí, které mají rádi leda tak bacily. Jak ty umí být pěkně zákeřné, například tahají za vlasy, až vás rozbolí hlava, nebo se uvelebí v nose a krku a vy pak bez přestání kýčáte, kašlete a smrkáte...

Nevyhnuly se ani malé Terezce a ta začala být, stejně jako paní Zima, slabá a neduživá. Maminka ji uvařila šípkový pak bezový čaj, dokonce i silný vývar, ale nic nepomáhalo, naopak bylo ještě hůř, od Terky se nakazila, a proto obě skončily v posteli. A tak je tam našel i tatínek, když se večer vrátil z práce, a protože byly obě smutné a nemocné, přemýšlel, jak by je rozveselil. Dost náročný úkol, neuměl totiž vyprávět vtipy, vlastně toho nikdy moc nenamluvil, pracoval jako hydrolog, zabýval se vodou ve všech skupenstvích a procesy s vodou souvisejícími, v terénu prováděl různá měření, psal hlášení a kontroloval předpovědi. A tak ho napadlo, že by si snad společně mohli prohlédnout jeho oblíbenou knihu od W. A. Bentleyho Sněhové krystaly a třeba si pak nějakou sněhovou vločku vystříhnout alespoň z papíru.

Pan Bentley byl americký fotograf, který chytal vločky na černý samet a fotografoval je ještě než roztály, pořídil tak více jak 5000 obrázků krystalů. A prý prohlásil: „Sněhové vločky jsou maličké zázraky nekonečné krásy, na světě s největší pravděpodobností nenajdete dvě naprosto stejné.“ Tatínek však Terezce vysvětlil, že to je pravda jen na půl, že skutečně žádné dvě vločky nevypadají stejně, ale také je pravda, že ty samé vločky se k nám vrací rok co rok. Vypadají trochu jinak, asi jako když potkáte někoho, koho jste už delší dobu neviděli. Obvykle se nějak nepatrně změní, má nový účes, brýle, jinak se obléká, ale je to stále on – ona. Stejně je to s vločkami, na jaře sice roztají a do

příští zimy oběhnou ten velký koloběh vody, o kterém jste se učili ve škole, nakonec však zase někde přistanou v novém třeptivém kabátku ... o vločkách tatínek vyprávět uměl, ale nebyla to pohádka, tu umí lépe maminka.

Tak poslouchejte: kde se vzaly, tu se vzaly... V jednom nebeském království se narodily malé sněhové vločky—jedna, dvě, tři, čtyři, pět ... těch bylo. Ale co to? Všechny byly tak nějak šedivé, nažloutlé, zelenkavé, prostě nehezké a poté, co se uviděly v měsíčním zrcadle, začaly všechny fňukat, popotahovat nosem, občas i slzička ukápla. Tak to bylo něco na svatého Petra, který je sice dobrák, ale také má rád svůj klid. Honem rychle povolal na pomoc všechny šikovné andělky – švadlenky. Ty nejdříve rozpáraly velikánskou peřinu plnou bílých peříček a z těch pak ušily načechrané sněhobílé kabátky, každá vločka dostala po jednom. Sláva! Hned bylo po pláči. Vločky se začaly rozpustit strkat před zrcadlem, aby se podívaly, jak jim to sluší. Jak se tak poštuchovaly, šup a začaly padat na zem...

„Mami, tati, honem se podívejte z okna – ještě padají,“ zvolala náhle Terezka. Snad to způsobila tatínkova odborná přednáška o vločkách, nebo maminčina pohádka, nebo svatý Petr nechtěl být za skrblika, co šetří sněhem, sněžilo celou noc. A ráno pak Terezku probudilo sluníčko, které dlouhým zlatým paprskem ukazovala na zahradu, kde tatínek z té bílé sněhové nádhery plácal sněhuláka jako překvapení pro obě své holky – malou i velkou. Mráz a sníh způsobily, že bacily přišly o svou sílu, ta se naopak vrátila Terce i její mamince. Bylo po kýchání, kašlání a smrkání a už nepotřebovaly žádné kapesníčky, a tak mohly ven. Sněhulákovi nasadily fešácký hrnec a na krk mu omotaly pruhovanou šálu, a tatínek od nich dostal sladkou pusu a horký punč na zahřátí a společně pak o stošest zvonili na rampouchy.

Proč stromeček voní?

K neuvěření! Stalo se to zase. Minulý rok i ten předtím. U Klásků měli vánoční strom!

V Pusté Lhotě bylo celkem dvanáct chalup, stejně jako apoštolů, a stejně jako u apoštolů se v těch pustolhotských chalupách nosila stejná jména. U Vonšů měli vždycky Jakuba, u Matúšových zase Petra a u Klásků nosili všichni chlapi jméno Hubert. Táta Hubert se před třemi roky vrátil z Bavorska, kde byl za prací, a přivezl si — tedy kromě slušného výdělku, za který opravili svou roubenku — i pár bavorských tradic, zvyků a zvláštností. Jednou z nich bylo právě zdobení stromu na vánoční svátky. Považte ale toho zmatku! Hubert Klásek byl do všeho hrr, anžto se často stávalo, že musel práci dělat i dvakrát, když se mu to napoprvé nepovedlo. A tak měli u Klásků dva včelí úly (kam si časem pořídili i druhý včelí roj), dvě nůše (kdyby se jedna někam založila) nebo dvě kolíbký, ale zatím mají jen jedno dítě — nejmenšího Huberta.

A v téhle dvojité domácnosti se o prvních Vánocích strojily stromy hned dva. Jeden totiž táta Hubert s malým Hubertem — budeme mu říkat Bertík, ať v tom máme aspoň trochu pořádek, teda *ordnung*, po bavorsku — ozdobili ještě na dvoře a do světnice dveřmi už neprošel kvůli mnoha ozdobám. Takže pak ten druhý vystavili až ve světnici bez ozdob (ty přece visely venku). A sousedé se divili, proč že mají tak vyšňorený strom na dvoře. Hubert-otec nechtěl přiznat dalšího dvojáka, takže sousedům veledůležitě oznámil, že to je takový bavorský zvyk a že ve světě se to tak dělá. Nazítří měly všechny chalupy ozdobeného jehličnana. Přeci se takový Suchardovi nedají, že v Pusté Lhotě nejsou světo-
ví!

Hubert-otec byl rád, že se ta jeho dvojchyba krásně zaonačila a už na to nemyslel.

Další prosinec Bertík tátovi jemně (jak taky jinak!) připomněl, že letos by se mohli obejít při zdobení stromu jen s jedním pokusem, za což mu otec Hubert poděkoval úsměvem a lehkým štulcem. Bertík

se vydal na půdu pro ozdoby — měli tam nasušeno jablek a hrušek, ořechy z velkého ořešáku a maminka jim připravila ze stuhy červené mašličky.

Hubert si z Bavorska pamatoval, jak lidé v bohatých rodinách věšeli ozdoby na stromek, takže to s Bertíkem udělali stejně. A pak se to stalo: protože tehdy v Bavorsku sice měli stromečky, ale bývaly zavěšené u stropu, tedy špičkou dolů, udělal to i Hubert. No ano, zemská tíže je zemská tíže a platí i v Pusté Lhotě. Všechny pečlivě navěšené ozdoby, u nichž Bertík strávil dobrou hodinu, se porouchaly na zem. Trochu se to oplakalo, ale strom visel. Vánoce proběhly, ze stromku opadávalo jehličí, maminka se trochu mračila, když ze stolu, nad nímž se strom usídlil, neustále zametala další a další nové jehličky, ale Hubert nedal jinak. Tradice jsou prý tradice a mají se dodržovat.

Letos se už už Hubert chystal na opakování věšení stromu ve světnici, ale... ochořel. Sklátila ho nějaká nemoc jedovatá, zkrátka byl v posteli od božského rána a na zdobení si ani nevzpomněl.

Bertík se bojácně zeptal maminky, jestli může odnést druhou kolíbkou na půdu, že by ten kout ve světnici na něco potřeboval. A maminka? Mamin-
ka, která se od rána nezastavila ve víceboji vánoč-
ka-Hubert-polévka-nákup-atakdále, ráda svolila.

Bertík si z lesa donesl malou jedličku. V tátově dílně ji přitesal takový malý stojan z polínka a donesl ji do kouta. Navěsil na ni jablka, ořechy, přidal slušivě červené mašle a na špičku připevnil hvězdu, kterou spletl ze slámy. Strom ale nikam nevěšel, kdepak! Nechal ho hezky v klidu stát v koutě světnice.

Maminka i Hubert, když to viděli, pochválili malého Bertíka a také slušivý vánoční strom. Jedlička se pak jako poděkování Bertíkovi za to, že ji ušetřil dvojího zdobení a tahání ke stropu, nádherně rozvoněla jehličím, čerstvou smolou, sušenými jablky a od ní se to pak naučily všechny ostatní vánoční stromy.

Mikuláš byl i na Anežce

Na začátku prosince se i za přísných podmínek na naší škole jedno páteční dopoledne ve třídách na prvním stupni zjevila trojice, kterou snad všichni— a to prosím i na druhém stupni! - napjatě očekávali a těšili se na Mikuláše, anděla a, no ano, možná i na čerta.

Přinášíme pár fotografických ohlédnutí a exkluzivní rozhovor s tím, kdo zmazal takřka celou školu.

Zdravíme čerta, začneme hned první otázkou, která nás v redakci zajímá: kde berou čerti uhlí?

Čerti berou uhlí v pekle.

A vy máte v pekle uhelné doly?

My máme v pekle hodně dolů uhelných. A taky zlatých.

Proč tedy čerti nerozdávají dětem zlato, když na něj máte doly?

Zlato je drahé a čerti si ho nechávají na zlaté zuby.

Aha, a máte už nějaký zlatý zub?

Mám jeden. Já si ho ale nerad čistím. Ostatně jako vůbec všechny zuby.

Počkej, čerte, takže když si nebudeme čistit zuby, dostaneme zlatý zub?

No to jo, jenže zlatý zub je těžší než ten normální, takže se s ním hůř mluví. A čerti, co mají zlatých zubů plnou tlamu, nemluví skoro vůbec. Proto dělají jenom blebleble...blekotají.

Tajemství odhaleno! Jak dlouho vlastně chodíš, čerte, po naší škole?

Na to se mě nikdy nikdo neptal. Od minulého století. Určitě.

Co dělá čert, když neděsí děti a nemaže jim obličej?

Připravuje čertovskou nadílku, přece. A čistí kopyto, látá dřevý pytel. Takové domácí čertí práce.

A taky brousí rohy a vidle... Mají čerti na vidle vlastně nějaké povolení? Vidlopas?

Ne, to nevedeme. My místo toho máme zubní kartu: čím více zlatých zubů, tím víc můžeme.

Poslední otázka se týká anděla. Ten je bílý, usměvavý, rozdává radost a dárky. Pak přijde čert: špinavý a halasný, lomozí a všechny zmaže. Nezatoužil někdy čert po výměně rolí s andělem?

Ne, nikdy—čert je čert a hlavně anděl by všechno, co dělá čert rozhodně nezvládnul.

Děkujeme za rozhovor a přejeme hezký zbytek roku mezi zlatými zuby a kupami uhlí!

10 DÁRKŮ, KTERÉ URČITĚ NEDOSTANETE

Kouzelná hůlka

Semínko stromu peněz

Bonbon nesmrtelnosti

Lektvar pravdomluvnosti

Neviditelnost ve spreji

Stroj času

Teleportační prsten

Jídlo, po kterém se nepřibírá

Brýle na čtení myšlenek

Hmota měnící podobu podle přání

Do nového roku plni energie!

Ony hromady jídla, které jsme dokázali spořádat během vánočních prázdnin (nebo snad které jsou ještě před námi?), znamenají jednak spoustu vitamínů—tedy alespoň v podobě ovoce, zeleniny a dalších potravin, jednak spoustu energie.

Asi jste někdy přemýšleli o tom, jak moc vám třeba při sportu pomůže něco sladkého, že? A teď možná většinu z vás napadají čokolády (*Mhmm!*), tyčinky a cukr obecně. Jasně, nás taky. Ale víte, že jeden jediný gram cukru dokáže našemu tělu dodat 17 kJ? Dospělému člověku to stačí na minutu chůze.

Jenže lidé nejsou stroje: nám stačí se najíst. Stroje a zařízení, která si lidé vymysleli pro jednodušší

život, potřebují dodávat energii z vnějšku.

Slouží nám pro to elektrárny, jež stojí všude možně i nemožně a které využívají zdroje tak,

aby dodaly energii (elektřinu či teplo) tam, kde je zrovna potřeba. Ani těžba oněch zdrojů, ani výroba se neobejde bez dobrých a špatných stránek.

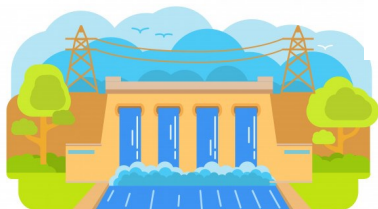
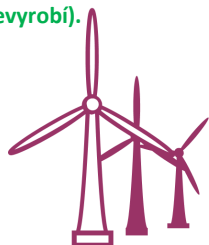
Ve světě se snažíme o snížení špatných a posílení dobrých způsobů získávání energie. Podívejme se na to společně! 😊

π

OBNOVITELNÉ

Zdroje, které se z našeho pohledu obnovují (voda, vítr, sluneční záření, energie z nitra Země), označujeme jako obnovitelné. Takto vyrobená energie je považována za trvale udržitelnou a tedy pro přírodu lepší.

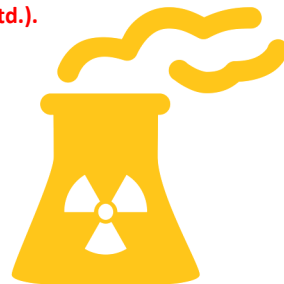
Nevýhodou takové energie je její nestálost (nap. větrná elektrárna bez větru nic nevyrobí).

NEOBNOVITELNÉ

Zdroje, které se spotřebovávají a tedy s konečnou platností nejdou použít znovu ve stejné míře (uhlí, ropa, zemní plyn, uran), označujeme za neobnovitelné. Jejich použitím dochází k poškozování přírody (těžbou, dopravou).

Nevýhodou takové energie je vyšší ekologická zátěž (vznik odpadu atd.).

Úkol a výzva: leden

Na předchozích stránkách jste se dozvěděli něco o potravinách, toho nyní využijeme! A protože chceme body rozdávat, pojďme další prosincovou bodovačku rozjet! Prosinec je snad všude po světě spojený se svátky a koncem roku. My jsme se rozhodli, že využijeme tradičního novoročního zvyku: dávat si předsevzetí.

Úkol na leden zní:

Zapojte se do sběru mobilních telefonů v první polovině ledna. Informace ke sběru najdete na s. 5.

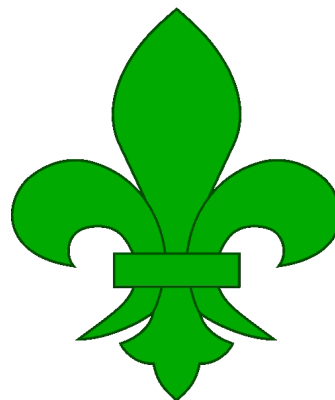
Třída, ze které se zapojí alespoň jeden žák, obdrží 50 bodů.

Výzva na leden zní:

Během ledna zkuste být alespoň hodinu bez elektrické energie. Nezapomeňte, že na elektřinu máme také telefony, internet, domácí osvětlení...

Až výzvu splníte, napište nám na e-mail mu-sil@zsanceske-ul.cz vaše dojmy a pocity.

Pokud výše psané splníte, obdrží třída 5 bodů za každého zapojeného žáka.

Termín splnění:

π

Jak strávit černou hodinku?

Zjisti, co všechno je doma na elektřinu

Popovídej si s rodiči nebo sourozenci

Napiš dopis

Nauč se novou písničku

Vyprávěj někomu pohádku

Začni si

Naplánujte letní dovolenou

Vyvenči psa

ukliď si pokoj

Nakresli svůj poslední sen

Utři nádobí a uklid' jej na místo

